

hun chocolade. Zij waren er hem altijd dankbaar voor; maar de boeren beschouwen zoo iets als het toppunt van dwaasheid of als een propaganda-middel voor „die duivelsche secte” van het Roode Kruis.

Ja, die eenvoudige, idyllische Zwitsersche bergbewoners! Men moet Dunant over hen hooren. 1) „Ach, hoe schoon is de democratie bij zulke domkoppen. Een mythe zijn de aartsvaderlijke deugden, die men hun toeschrijft. Een dame te Heiden zeide mij, 6 of 7 jaar geleden: „Wij zijn twee eeuwen ten achteren.” Zij verkeerden nog in dien staat van fanatisme en onverdraagzaamheid, die ten tijde van Oldenbarnevelt heerschte, toen deze groote pensionaris ter dood verwezen werd, omdat hij Gods kerke bedroefd had! Zijn misdaad was immers het geloof, dat hij behouden zou worden, daar God zijn schepselen niet haten kan. Ik weet niet, of mijn geheugen mij niet bedriegt, maar wel weet ik, dat de God der Zwitsersche en Engelsche calvinistische dweepzucht, nog die der middeleeuwen is, zooals Stuart Mill zegt: „een monsterachtig gewrocht der fantasie, een hersenschim, door een verward denkvermogen uitgebreed.”

„Geloof gij, dat toen ik in 1888 de dames van Heiden opriep tot de vorming eener vereeniging van het R. K., de landammann, de burgemeester, de vrijzinnige en de orthodoxe predikant nooit van het R. K. gehoord hadden; dat zij daarom meenden, dat ik een nieuwe, verderflijke secte wilde stichten; dat zij mij voor een anarchist, een nihilist aanzagen? Die weetnieten achtten mij zeer gevaarlijk, want ik predikte onrust en anarchie!”

Men heeft wel eens het gerucht uitgestrooid, dat Dunant ten gevolge van de ontvangen slagen en geleden teleurstellingen krankzinnig was geworden. Zelfs de heer Von Strantz schijnt dit valsche uitstrooisel nog geloofd te hebben. In zijn *Das Internationale Rote Kreuz* (1896) heeft hij een korte levensbeschrijving van Dunant opgenomen en zegt daarin, dat men hem te Heiden goed oppast. „Die uitdrukking,” zegt Dunant, „heb ik dr. Altherr en de diakonessen voorgelezen en zij hebben er hartelijk om gelachen. Zij weten wel, dat ik niet maal, noch kindsch, noch gek ben. Ziek ben ik, want ik heb een chronische keelziekte, die noodlottig kan worden. Als men de zeventig nadert is men geen twintig meer. Toen ik te Heiden kwam, was ik nog vrij gezond. Ik ben er bene de corpore, male de crumena gekomen, omdat ik nergens anders voor 1200 franken voedsel en huisvesting vond. Ik ben tevreden met rijst, bouillon, kastanjes en wat groenten. Sedert men begonnen is mij eenige giften te zenden, heb ik mij vruchten kunnen verschaffen, die hier, in dit ruwe klimaat, niet groeien.”

Als een andere onwaarheid, werd herhaaldelijk door een verkeerd ingelichte pers Dunant's doodstijding verkondigd; de eerste maal, na de schoone redevoering, te Londen gehouden den 6^{den} Aug. 1872, welke een voor den tijd al te diepen indruk maakte. Het vorige jaar nog verspreidde de Duitsche en Oostenrijksche bladen het bericht van zijn dood; maar toen heeft baronesse

1) Sprokkelingen uit zijn brieven.